

NBP

Narodowy Bank Polski

Listopad 2017 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Listopad 2017 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Stabilności Finansowej
Warszawa, 2017 r.

Najważniejsze w tym miesiącu

- **Publikacja dokumentów dotyczących nowego cyklu koordynacji polityki gospodarczej**
Komisja Europejska (KE) 22 listopada 2017 r. opublikowała pakiet dokumentów dotyczących tzw. semestru europejskiego, tj. cyklu zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej (UE). W dokumentach m.in. wyznaczono cele polityki gospodarczej na najbliższy rok, zalecono działania w zakresie polityki gospodarczej strefy euro, a także oceniono projekty budżetowe państw strefy euro na 2018 r.
[więcej w pkt 1.2.](#)
- **Posiedzenie Rady GAC (Art. 50) – przeniesienie siedziby unijnych agencji: Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego i Europejskiej Agencji Leków**
W dniu 20 listopada br. Rada Unii Europejskiej do Spraw Ogólnych (General Affairs Council, GAC) podjęła decyzję o przeniesieniu siedziby dwóch unijnych agencji w związku z toczącym się procesem wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Europejska Agencja Leków (European Medicines Agency, EMA) zostanie przeniesiona do Amsterdamu, natomiast Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority, EBA) do Paryża.
[więcej w pkt 2.3.](#)
- **Metodyka testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE**
W opublikowanej przez EBA metodyce zaplanowanych na 2018 r. testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE określono, w jaki sposób powinien być analizowany wpływ podstawowych rodzajów ryzyka na sytuację badanych banków. Testy rozpoczną się w styczniu 2018 r., a ich wyniki powinny zostać opublikowane do 2 listopada 2018 r.
[więcej w pkt 6.4.](#)

Spis treści

1. Komisja Europejska	5
1.1. Jesienne prognozy gospodarcze	5
1.2. Publikacja dokumentów dotyczących nowego cyklu koordynacji polityki gospodarczej	6
1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa płatności elektronicznych	11
2. Rada Unii Europejskiej	12
2.1. Posiedzenie Rady Ecofin w dniu 7 listopada 2017 r.	12
2.2. Zatwierdzenie porozumienia w sprawie przepisów dotyczących hierarchii wierzycieli, Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 oraz dużych ekspozycji	12
2.3. Posiedzenie Rady GAC (Art. 50) – przeniesienie siedziby unijnych agencji EMA i EBA	13
2.4. Przyjęcie budżetu UE na 2018 r.	14
3. Eurogrupa	15
3.1. Posiedzenie Eurogrupy 6 listopada 2017 r.	15
4. Rada Europejska	16
4.1. Szczyt społeczny na rzecz sprawiedliwego zatrudnienia i wzrostu gospodarczego w dniu 17 listopada 2017 r.	16
5. Europejski Bank Centralny	17
5.1. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych za drugi kwartał 2017 r.	17
5.2. Konsultacje w sprawie nowej niezabezpieczonej stopy procentowej	17
5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	17
5.4. Przebieg programu skupu aktywów	18
6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	19
6.1. Rekomendacja w sprawie grupowych planów naprawy	19
6.2. Wytyczne w sprawie współpracy w ramach nadzoru nad istotnymi oddziałami banków	19
6.3. Raport dotyczący oceny zgodności praktyk krajowych z wytycznymi EBA w sprawie identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym	20
6.4. Metodyka testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE	20
6.5. Raport w sprawie czynników ryzyka w sektorze bankowym UE	21
7. Inne	23

7.1. Przebieg negocjacji pomiędzy UE a Wielką Brytanią dotyczących brexitu	23
Zapowiedzi wydarzeń w grudniu 2017 r.	24
Wykaz skrótów	25
Autorzy i źródła	28

1. Komisja Europejska

1.1. Jesienne prognozy gospodarcze

Zgodnie z [opublikowanymi](#) 9 listopada 2017 r. przez KE jesiennymi prognozami gospodarczymi wzrost gospodarczy w strefie euro w latach 2017–2019 wyniesie odpowiednio 2,2%, 2,1% i 1,9%. Obecne szacunki są bardziej optymistyczne niż opublikowane w maju tego roku prognozy wiosenne, gdyż podwyższono oczekiwania co do wzrostu gospodarczego na lata 2017–2018 (o 0,5 pkt proc. i 0,3 pkt proc.). KE po raz pierwszy zaprezentowała w prognozach rozłączne dane dla UE 28 i UE 27 (bez Wielkiej Brytanii). Wzrost w UE 27 w analizowanych latach ma wynieść odpowiednio 2,4%, 2,2% i 2,0% – w każdym roku wzrost jest wyższy o 0,1 pkt proc. w porównaniu z UE 28. Prognoza dla całej UE w jej obecnym kształcie również została podniesiona w stosunku do szacunków z maja br. (o 0,4 pkt proc. i 0,2 pkt proc. w latach 2017–2018). KE zaznacza jednak, że ze względu na trwający proces negocjacji w sprawie brexitu prognozy na 2019 r. są oparte na czysto technicznym założeniu zachowania *status quo* w relacjach handlowych między UE a Wielką Brytanią.

Ożywienie gospodarcze w Europie postępuje nieprzerwanie od 18 kwartałów, a tempo wzrostu w pierwszej połowie roku było wyższe, niż oczekiwano. Jednak tempo powrotu na ścieżkę wzrostu gospodarek europejskich jest wolniejsze niż w innych rozwiniętych gospodarkach i procesy tego nie można uznać za zakończony. Gospodarka UE rosła w ostatnich miesiącach głównie za sprawą korzystnych warunków finansowania, jakie stwarzała akomodacyjna polityka pieniężna, a także dzięki poprawiającej się sytuacji na rynku pracy oraz dynamicznemu wzrostowi gospodarki globalnej i handlu światowego. W dalszej części roku spodziewane jest podobne tempo wzrostu spowodowane głównie czynnikami wewnętrznymi, takimi jak: zmniejszenie niepewności politycznej, pozytywne nastroje konsumentów i przedsiębiorców, dalsze tworzenie nowych miejsc pracy, jak również wzrostem popytu globalnego.

Według prognoz popyt wewnętrzny nadal będzie jednak stanowił główny czynnik wzrostu w 2018 r. Korzystne warunki finansowania i obniżająca się niepewność polityczna mają się przyczynić do dalszego ożywiania inwestycji. Zmiany na rynku pracy powinny pozytywnie wpłynąć na poziom konsumpcji prywatnej, z kolei globalna działalność gospodarcza i handel – na poziom eksportu. Zdaniem KE w 2019 r. wzrost nieco spowolni za sprawą zmniejszenia dynamiki wzrostu zatrudnienia oraz niewielkiego zwiększenia się inflacji, która obniży siłę nabywczą gospodarstw domowych.

Inflacja w strefie euro w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy tego roku oscylowała w granicach 1,3–2,0% głównie za sprawą efektów bazowych cen energii. Według prognoz KE wskaźnik inflacji w strefie euro ma wynieść 1,5% w tym roku, spaść do 1,4% w 2018 r. i ponownie wzrosnąć do 1,6%

w roku następnym (w UE 27 odpowiednio 1,6%, 1,5% i 1,8% w kolejnych analizowanych latach). Czynniki ryzyka dla prognoz gospodarczych są zbilansowane. Ryzyko ma źródła głównie poza UE i dotyczy napięć geopolitycznych (m.in. na Półwyspie Koreańskim), bardziej restrykcyjnego niż spodziewane zacieśniania polityki monetarnej w USA i wzrostu globalnej awersji do ryzyka. Najważniejszym czynnikiem wewnętrznym mającym wpływ na przyszłą sytuację gospodarczą pozostaje wciąż nieznan wynik negocjacji w sprawie brexitu.

Prognozy gospodarcze dla Polski w latach 2017–2019:

- PKB: 4,2% w 2017 r., 3,8% w 2018 r., 3,4% w 2019 r.;
- stopa bezrobocia: 5,0% w 2017 r., 4,2% w 2018 r., 4,0% w 2019 r.;
- inflacja (HICP): 1,6% w 2017 r., 2,1% w 2018 r., 2,8% w 2019 r.;
- deficyt sektora finansów publicznych: -1,7% PKB w 2017 r., -1,7% w 2018 r. oraz -1,9% w 2019 r.;
- dług publiczny: 53,2% w 2017 r., 53,0% w 2018 r., 53,0% w 2019 r.

1.2. Publikacja dokumentów dotyczących nowego cyklu koordynacji polityki gospodarczej

KE rozpoczęła 22 listopada br. kolejny cykl koordynacji polityki gospodarczej w ramach semestru europejskiego, publikując następujące dokumenty:

- Komunikat [Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2018 r.](#) (*Annual Growth Survey, AGS*), określający ogólne priorytety gospodarcze dla całej UE na 2018 r., wraz z [Projektem wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu](#);
- [Raport mechanizmu ostrzegawczego](#) (*Alert Mechanism Report, AMR*) na 2018 r., rozpoczynający kolejny cykl procedury dotyczącej zakłóceń równowagi makroekonomicznej;
- [projekt zaleceń dotyczących polityki gospodarczej strefy euro](#);
- [propozycje](#) zmian wytycznych dotyczących zatrudnienia;
- [opinie](#) w sprawie projektów planów budżetowych strefy euro, wraz z komunikatem.

1.2.1. Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2018

W komunikacie AGS na 2018 r. KE podkreśliła, że obowiązujące obecnie trzy priorytety gospodarcze i społeczne (określone w AGS na 2015 r. i podtrzymane w AGS na 2016 i 2017 r.) pozostaną aktualne. Zdaniem KE wsparcie inwestycji, kontynuowanie reform strukturalnych i zapewnienie odpowiedzialnej polityki fiskalnej przynosi efekty, jednak działania służące realizacji tych priorytetów powinny zostać wzmocnione.

Polityka gospodarcza UE powinna się opierać na:

- **pobudzaniu inwestycji w celu wzmocnienia ożywienia gospodarczego i wsparcia wzrostu gospodarczego w długim okresie**, głównie za sprawą reform promujących inwestycje i wykorzystanie środków publicznych do kształtowania środowiska biznesowego oraz wykorzystanie środków krajowych i funduszy unijnych w ramach *Planu inwestycyjnego dla Europy*;
- **podejmowaniu reform strukturalnych wspierających konwergencję i konkurencyjność**, skoncentrowanych na: (i) poprawie sytuacji na rynku pracy m.in. przez promowanie mobilności siły roboczej, kształtowanie kompetencji osób poszukujących pracy (przez dostęp do edukacji i szkoleń) i zapewnienie równych warunków pracy, (ii) tworzeniu miejsc pracy, (iii) zapewnieniu równych szans i otwartego dostępu do rynku pracy, (iv) walce z nierównościami społecznymi i ubóstwem dzięki sprawnym systemom opieki społecznej oraz (v) wspieraniu innowacyjności i konkurencyjności na rynku produktów i usług;
- **odpowiedzialnej polityce fiskalnej** dostosowanej do sytuacji poszczególnych państw członkowskich, w tym skutecznych systemach podatkowych i zapewnieniu lepszej jakości i większej efektywności wydatków publicznych.

KE 22 listopada 2017 r. opublikowała pakiet dokumentów dotyczących tzw. semestru europejskiego, tj. cyklu zarządzania gospodarczego w UE. W dokumentach m.in. wyznaczono cele polityki gospodarczej na najbliższy rok, zalecono działania w zakresie polityki gospodarczej strefy euro, a także oceniono projekty budżetowe państw strefy euro na 2018 r.

1.2.2. Raport mechanizmu ostrzegawczego

W opublikowanym 22 listopada br. siódmym [AMR](#) wstępnie oceniono sytuację poszczególnych państw członkowskich UE z punktu widzenia ryzyka występowania lub możliwości narastania w tych państwach nierównowagi makroekonomicznej. W analizie wykorzystano 14 wskaźników makroekonomicznych i makrofinansowych, umożliwiających ocenę występowania nierównowag wewnętrznych oraz zagrożeń dla równowagi zewnętrznej i konkurencyjności. Raport AMR rozpoczyna roczny cykl procedury nierównowag makroekonomicznych (*macroeconomic imbalance procedure*, MIP).

Przeprowadzona analiza horyzontalna doprowadziła do sformułowania sześciu głównych wniosków. Po pierwsze, pomimo tego, że deficyty obrotów bieżących w większości państw członkowskich zostały zrównoważone przed 2016 r., wiele krajów będących dłużnikami nadal musi podejmować działania prowadzące do zmniejszenia wartości międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. Z kolei w krajach wierzycielach utrzymują się nadwyżki. W związku z tym proces dochodzenia do równowagi musi być kontynuowany. Po drugie, zmiany we względnych jednostkowych

kosztach pracy między krajami dłużnikami a krajami wierzycielami wpływają na konkurencyjność i słabiej niż w ostatnich latach wspierają dochodzenie do równowagi, powodując utrzymywanie się, w niektórych przypadkach dość głębokich, ujemnych wartości międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. Po trzecie, zadłużenie prywatne się zmniejsza, lecz w ostatnim czasie nieco wolniej. Tempo zmniejszania się zadłużenia było znacznie szybsze w sektorze przedsiębiorstw, co w niektórych krajach stanowiło przyczynę niskiego poziomu inwestycji. Po czwarte, pomimo zwiększania się rentowności sektora bankowego nadal zmagają się on z wyzwaniami, takimi jak niskie stopy procentowe, przestarzałe modele biznesowe oraz występowanie stosunkowo wysokiego poziomu kredytów zagrożonych (*non-performing loans*, NPLs) w niektórych krajach członkowskich. Przyspieszenie wzrostu cen nieruchomości w większości krajów członkowskich również zostało wskazane jako jeden z rodzajów ryzyka. KE stwierdziła ponadto, że sytuacja na rynkach pracy nadal się poprawia, jednak wzrost poziomu płac pozostaje niewielki. Różnice między wskaźnikami bezrobocia w poszczególnych krajach członkowskich zaczynają się zmniejszać, a aktywność zawodowa wzrasta (pomimo tego, że nadal zdaje się nie obejmować niektórych grup społecznych). Dochód do dyspozycji gospodarstw domowych wciąż nie osiągnął jednak poziomu z 2008 r. w ujęciu realnym.

W raporcie KE wskazała 12 krajów, w których powinna zostać szczegółowo przeanalizowana sytuacja ekonomiczna (*in-depth review*, IDR). W grupie tej znalazły się państwa, w których w wyniku ostatniej analizy IDR z 2016 r. stwierdzono występowanie zaburzeń gospodarczych, tj. **Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Niemcy, Portugalia, Słowenia, Szwecja i Włochy**. W tym roku KE zdecydowała się nie przeprowadzać IDR dla Finlandii w związku z niewystępowaniem w tym kraju znaczącego dodatkowego ryzyka w analizowanych obszarach. W niektórych krajach na głębszą analizę zasługuje zaobserwowana w ostatnim czasie wysoka dynamika cen nieruchomości (Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Luksemburg, Węgry, Wielka Brytania) oraz kosztów pracy (Estonia, Litwa, Łotwa, Rumunia, Węgry). Czynniki te nie stanowią jednak zagrożenia dla gospodarek tych krajów. Nierównowagi makroekonomiczne występujące w Grecji nadal są monitorowane w ramach programu wsparcia stabilności.

1.2.3. Projekt zaleceń dotyczących polityki gospodarczej strefy euro

Opublikowane po raz trzeci w ramach semestru europejskiego zalecenia dla całej strefy euro wskazują na potrzebę:

1. Podejmowania działań, które wspierają wzrost gospodarczy i elastyczność gospodarek oraz ich powrót do równowagi i konwergencję. Konieczne są znaczące postępy w budowie jednolitego rynku, szczególnie w dziedzinie usług (w tym finansowych), handlu cyfrowego, energii i transportu. Priorytetem powinny być reformy, które przyczyniają się do zwiększania produktywności, poprawy środowiska biznesowego, usuwania przeszkód hamujących inwestycje oraz tworzenia

miejsc pracy i walki z nierównościami społecznymi. Kraje z deficytem na rachunku obrotów bieżących lub dużym zadłużeniem zewnętrznym powinny ponadto ograniczyć wzrost jednostkowych kosztów pracy. Z kolei kraje z nadwyżką na rachunku obrotów bieżących powinny wspierać wzrost płac i podejmować działania wspomagające inwestycje, wzmacniające popyt krajowy oraz powrót do równowagi gospodarczej strefy euro.

2. Przyjęcia zasadniczo neutralnego nastawienia w polityce fiskalnej dla strefy euro. Zdaniem KE polityka fiskalna powinna zapewnić równowagę między stabilnymi finansami publicznymi (zwłaszcza redukcję długu publicznego w tych państwach, w których jest on wysoki) a wsparciem ożywienia gospodarczego.

3. Wdrażania reform, które wspierają tworzenie miejsc pracy, sprawiedliwych warunków pracy, wyrównywanie szans w dostępie do rynku pracy, i zwiększanie spójności społecznej. Reformy te powinny prowadzić do: (i) wprowadzenia elastycznych i wiarygodnych umów o pracę połączonych ze zmniejszeniem segmentacji rynku pracy; (ii) modyfikacji systemów edukacji i szkoleń, umożliwiających dostosowanie zdobywanych przez pracowników umiejętności do potrzeb rynku pracy; (iii) bardziej aktywnej polityki prowadzonej na rynku pracy; (iv) przemian systemów opieki społecznej adekwatnych do zmieniających się warunków na rynku pracy; (v) ułatwiania mobilności pracowników w ramach zawodów, sektorów i miejsca podejmowania pracy; (vi) poprawy dialogu społecznego i systemów negocjacji płacy; (vii) zmniejszenia opodatkowania pracy, zwłaszcza w przypadku pracy niskodochodowej i drugiego źródła dochodów.

4. Dokończenia budowy unii bankowej, w tym zmniejszenia ryzyka m.in. dzięki porozumieniu w kwestii europejskiego systemu ubezpieczenia depozytów (*European Deposit Insurance Scheme, EDIS*), utworzenie wspólnego mechanizmu ochronnego (*common backstop*) dla jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*Single Resolution Fund, SRF*) oraz wzmocnienia europejskich ram nadzorczych, aby zapobiec akumulacji ryzyka. Ponadto zaleca się przyspieszenie obniżania poziomu NPLs zgodnie z planem działania przyjętym przez Radę do Spraw Gospodarczych i Finansowych (Economic and Financial Affairs Council, Ecofin) w lipcu 2017 r. oraz wspieranie uporządkowanego delewarowania w krajach o dużym poziomie prywatnego zadłużenia.

5. Przyspieszenia procesu pogłębiania unii gospodarczej i walutowej (UGW). Nawiązując do zapowiedzi przewodniczącego Jeana-Claude'a Junckera w orędziu o stanie Unii w 2017 r. i sprawozdania pięciu przewodniczących z 2015 r. dotyczącego UGW, KE [przedstawiła](#) 6 grudnia br. plan działania w tym zakresie.

1.2.4. Propozycja zmian wytycznych dotyczących zatrudnienia

W ramach pakietu dokumentów KE zaproponowała zmiany w wytycznych dotyczących zatrudnienia, opublikowanych po raz pierwszy 27 kwietnia 2010 r., jako drugą część [zintegrowanych](#)

[wytycznych](#) strategii Europa 2020. Wytyczne zostały przyjęte jako decyzja Rady Unii Europejskiej (Rady) i miały na celu wskazanie kierunków polityki gospodarczej UE. Wniosek KE zmienia wytyczne z 2010 r. dotyczące zatrudnienia tak, by uwzględniały priorytety europejskiego filaru praw socjalnych.

1.2.5. Opinie nt. projektów planów budżetowych krajów strefy euro

W dniu 22 listopada br. KE opublikowała [opinie](#) na temat projektów planów budżetowych 18 krajów strefy euro¹ (z wyjątkiem Grecji²). Towarzyszący opiniom [komunikat](#) KE podsumowuje wyniki oceny, a także przedstawia ogólny obraz polityki fiskalnej na poziomie strefy euro.

Na podstawie analizy projektów planów budżetowych KE ocenia, że zagregowany nominalny deficyt budżetowy w strefie euro zmniejszy się z 1,6% PKB w 2016 r. do 1,2% PKB w 2017 r. Wdrożenie planów budżetowych w 2018 r. doprowadziłoby natomiast zagregowany deficyt budżetowy do poziomu 0,9% PKB. Dług publiczny strefy euro będzie nadal spadał. Na podstawie projektów planów budżetowych oraz jesiennych prognoz gospodarczych KE oczekuje, że – po osiągnięciu maksymalnego poziomu prawie 93% PKB w 2014 r., a następnie spadku do 89,6% PKB w 2016 r. – w 2017 r. zmniejszy się on poniżej 88% PKB.

Projekty planów budżetowych Belgii, Francji, Portugalii i Włoch budziły zastrzeżenia, dlatego 27 października br. KE skierowała do rządów tych państw pisma z prośbą o wyjaśnienia. Wszystkie państwa odpowiedziały przed końcem października. W przypadku Włoch KE stwierdziła, że obecne warunki makroekonomiczne i finansowe stwarzają szansę na redukcję długu publicznego (wynoszącego ponad 130% PKB). Potrzebnych jest jednak więcej informacji na temat tego, jakie działania podejmuje rząd, aby sprowadzić relację długu do PKB na ścieżkę spadkową. W związku z tym wiosną 2018 r. KE powróci do oceny spełnienia przez Włochy kryterium długu.

Ostatecznie KE nie stwierdziła, aby w którymś z państw miało miejsce „szczególnie poważne nieprzestrzeganie wymogów polityki budżetowej”. „Ryzyko niezgodności” z wymogami paktu stabilności i wzrostu dotyczy natomiast Austrii, Belgii, Francji, Portugalii, Słowenii i Włoch. „Zasadniczą zgodność” z wymogami paktu KE stwierdziła w przypadku Cypru, Estonii, Hiszpanii, Irlandii, Malty i Słowacji. W ocenie KE zgodność z paktem zapewniają plany projektów budżetowych Finlandii, Holandii, Litwy, Luksemburga, Łotwy i Niemiec.

¹ Zgodnie z przepisami tzw. dwupaku kraje strefy euro miały obowiązek przedstawić KE projekty planów budżetowych do 15 października br. Termin ten przedłużono do 16 października br. (15 października wypadł w tym roku w niedzielę).

² Grecja jest wyłączona z obowiązku przedstawienia projektu planu budżetowego ze względu na to, że jej polityka fiskalna podlega ocenie w ramach programu dostosowań makroekonomicznych, który jest realizowany w związku ze wsparciem udzielanym Grecji z Europejskiego Mechanizmu Stabilności.

1.3. Zwiększenie bezpieczeństwa płatności elektronicznych

W dniu 27 listopada br. KE [przyjęła](#) regulacyjne standardy techniczne (*regulatory technical standards*), które mają zapewnić bezpieczniejsze dokonywanie płatności elektronicznych w sklepach i w Internecie oraz lepszą ochronę danych konsumentów. Określiła m.in. poziom zabezpieczeń wymaganych przy silnym uwierzytelnianiu klienta (*strong customer authentication*) w przypadku transakcji dokonywanych *online*. Ponadto nowe przepisy pozwolą konsumentom na korzystanie z innowacyjnych usług zarządzania finansami osobistymi oferowanych przez firmy FinTech, w tym np. narzędzi umożliwiających konsumentom obraz ich sytuacji finansowej, analizę struktury wydatków lub dokonanych zakupów. Nowe przepisy, których projekty zostały opracowane przez EBA i Europejski Bank Centralny (EBC), wdrażają drugą unijną dyrektywę w sprawie usług płatniczych (*Payment Services Directive, PSD2*). Zacznie ona obowiązywać od 13 stycznia 2018 r. Głównym celem drugiej dyrektywy jest zwiększenie bezpieczeństwa płatności elektronicznych oraz zwiększenie zaufania konsumentów do transakcji internetowych.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. Posiedzenie Rady Ecofin w dniu 7 listopada 2017 r.

Podczas [posiedzenia](#) Rady Ecofin w dniu 7 listopada 2017 r. ministrowie finansów państw członkowskich UE wymienili opinie na temat zaprezentowanych przez KE propozycji legislacyjnych dotyczących przeglądu europejskiego systemu nadzoru finansowego, których celem ma być wzmocnienie nadzoru finansowego UE oraz integracji rynków kapitałowych. Ministrowie wyrazili poparcie dla budowy unii rynków kapitałowych do końca 2019 r. Nie było natomiast jednomyślności w sprawie zakresu zmian proponowanych przez KE. Projekty legislacyjne są obecnie przedmiotem prac grupy roboczej Rady.

W trakcie posiedzenia dyskutowano także o stanie prac legislacyjnych w obszarze usług finansowych, w szczególności o postępie prac nad projektem dyrektywy restrukturyzacyjnej³. Jako bardzo istotne dla rozwiązania problemu NPLs oceniono kwestie niewypłacalności i systemów egzekwowania kredytów⁴.

2.2. Zatwierdzenie porozumienia w sprawie przepisów dotyczących hierarchii wierzycieli, Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 oraz dużych ekspozycji

Podczas [posiedzenia](#) Coreper II w dniach 15–16 listopada br. w imieniu Rady zatwierdzono porozumienie z PE w sprawie dwóch aktów legislacyjnych dotyczących banków: projektu dyrektywy o stopniu uprzywilejowania niezabezpieczonych instrumentów dłużnych w postępowaniu upadłościowym (hierarchia wierzycieli bankowych) oraz projektu rozporządzenia o rozwiązaniach przejściowych mających złagodzić wpływ Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 (*International Financial Reporting Standard, IFRS 9*) na wymagany kapitał regulacyjny.

Proponowana dyrektywa o stopniu uprzywilejowania niezabezpieczonych instrumentów dłużnych w postępowaniu upadłościowym zakłada, że w związku z koniecznością wdrożenia w 2019 r. standardu całkowitej zdolności do pokrycia strat (TLAC) przez globalne banki o znaczeniu systemowym państwa członkowskie stworzą nową kategorię długu: podrzędny dług uprzywilejowany, który będzie spełniał powyższy wymóg. Dzięki temu łatwiejsze stanie się stosowanie unijnych przepisów o umarzaniu lub konwersji długu w sytuacjach transgranicznych. Ponadto nowe przepisy mają zapobiec zakłóceniom na jednolitym rynku UE. Niektóre państwa członkowskie są w trakcie nowelizacji swojego prawa upadłościowego, bądź już jej dokonały. Zmiany mają

³ Projekt dyrektywy PE i Rady z 22 listopada 2016 r. dotyczący ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej, drugiej szansy i środków zwiększających skuteczność postępowań restrukturyzacyjnych, upadłościowych i w zakresie umorzenia oraz zmieniającej dyrektywę 2012/30/UE (COM(2016) 723 final).

⁴ Por. konkluzje Rady Ecofin z 11 lipca br. (11173/17).

dotyczyć głównie artykułu 108 dyrektywy 2014/59/UE o naprawie oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków (tzw. dyrektywa BRR), w której brakowało zapisów o podporządkowaniu niezabezpieczonego długu uprzywilejowanego względem roszczeń wynikających z innych form niezabezpieczonego długu.

Celem wspomnianego projektu rozporządzenia jest złagodzenie ewentualnego negatywnego wpływu IFRS 9 na wymagany kapitał regulacyjny przez wprowadzenie od 1 stycznia 2018 r. rozwiązań przejściowych. W myśl rozporządzenia banki będą mogły przez pięcioletni okres przejściowy dodawać do swojego kapitału podstawowego Tier 1 część zwiększonych rezerw (przeznaczonych na pokrywanie oczekiwanych strat kredytowych) jako kapitał dodatkowy. W okresie przejściowym kwota ta będzie stopniowo maleć do zera. Proponowane rozporządzenie przewiduje też, że w ciągu trzech lat zniesione zostanie wyłączenie ekspozycji banków na dług sektora publicznego (nominowany w walucie innego państwa członkowskiego) z limitu dużych ekspozycji.

2.3. Posiedzenie Rady GAC (Art. 50) – przeniesienie siedziby unijnych agencji EMA i EBA

W związku z toczącym się procesem wyjścia Wielkiej Brytanii z UE Rada GAC [podjęła](#) 20 listopada br. decyzję w sprawie przeniesienia dwóch unijnych agencji mających obecnie siedzibę w Londynie. EMA, zajmująca się oceną, kontrolą oraz monitorowaniem bezpieczeństwa leków dostępnych na rynku europejskim, zostanie przeniesiona do Amsterdamu. Nową siedzibą EBA, odpowiedzialnego za spójność i efektywność regulacji ostrożnościowych i nadzoru ostrożnościowego dla europejskiego sektora bankowego, będzie Paryż.

Gremium w składzie 27 ministrów do spraw zagranicznych głosowało na zasadach ustalonych 22 czerwca br. przez Radę Europejską. Kraje członkowskie mogły zgłaszać zainteresowanie przyjęciem jednej lub obu agencji⁵ do 31 lipca br. Zainteresowanie zgłosiło w sumie 21 państw, z czego 6 krajów⁶ wyraziło gotowość przyjęcia obu agencji, 2 przyjęcia wyłącznie EBA⁷, natomiast 13 wyłącznie EMA⁸. Polska zgłaszała Warszawę jako miasto, które było gotowe przyjąć obie agencje.

⁵ Zasady wyznaczone przez Radę Europejską wskazywały jednak, że kraj wybrany w głosowaniu na siedzibę EBA zostanie wyłączony z konkursu na siedzibę EMA.

⁶ Austria (Wiedeń), Belgia (Bruksela), Francja (Paryż – EBA, Lille – EMA), Irlandia (Dublin), Niemcy (Frankfurt – EBA, Bonn – EMA), Polska (Warszawa).

⁷ Czechy (Praga), Luksemburg (Luksemburg).

⁸ Bułgaria (Sofia), Chorwacja (Zagrzeb), Dania (Kopenhaga), Finlandia (Helsinki), Grecja (Ateny), Hiszpania (Barcelona), Holandia (Amsterdam), Malta, Portugalia (Porto), Rumunia (Bukareszt), Słowacja (Bratysława), Szwecja (Sztokholm), Włochy (Mediolan).

Następnie, pod koniec września br. KE opublikowała wyniki oceny otrzymanych ofert. Do głównych kryteriów, które brano pod uwagę podczas dokonywania oceny, należały m.in.: kontynuacja działalności agencji, lokalizacja geograficzna, a także atrakcyjność miasta pod względem standardu życia i dostępu do rynku pracy oraz międzynarodowych instytucji edukacyjnych dla pracowników agencji i ich rodzin.

W dniu 20 listopada br. Rada GAC podjęła decyzję o przeniesieniu siedziby dwóch unijnych agencji w związku z toczącym się procesem wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. EMA zostanie przeniesiona do Amsterdamu, natomiast EBA do Paryża.

W dniu 29 listopada br. KE [złożyła](#) propozycje zmian przepisów ustanawiających obie agencje. Wnioski legislacyjne mają zostać przyjęte przez PE i Radę zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą w trybie pilnym.

2.4. Przyjęcie budżetu UE na 2018 r.

Po osiągnięciu [porozumienia](#) między Radą a Parlamentem Europejskim (PE) w sprawie budżetu UE na 2018 r. (porozumienie zostało osiągnięte 17 listopada, w drodze postępowania pojednawczego⁹), w dniu 30 listopada Rada UE i PE niezależnie [zatwierdziły](#) jego przyjęcie. Ostatecznie, w budżecie na 2018 r. środki na zobowiązania (czyli na nowe umowy, które zostaną pokryte z budżetu UE w 2018 r. i w latach następnych) wyniosą 160,1 mld euro, a środki na płatności (czyli faktyczne środki finansowe do dyspozycji na 2018 r.) – 144,7 mld euro.

Ogólna wartość zobowiązań w budżecie na 2018 r. wzrosła o 0,2% w stosunku do zaktualizowanego budżetu na 2017 r. Wartość płatności zwiększyła się natomiast o 14,1%, co wiąże się z oczekiwanym przyspieszeniem wdrażania programów realizowanych w ramach wieloletniej perspektywy finansowej na lata 2014–2020.

⁹ W procedurze budżetowej postępowanie pojednawcze wdraża się w sytuacji, gdy PE zgłasza poprawki do stanowiska Rady w sprawie budżetu UE i Rada nie zaakceptuje (w ciągu 10 dni) wszystkich tych poprawek. Postępowanie pojednawcze polega na powołaniu komitetu pojednawczego, złożonego z przedstawicieli Rady i takiej samej liczby przedstawicieli PE. Ma on 21 dni na osiągnięcie porozumienia w sprawie wspólnego tekstu.

3. Eurogrupa

3.1. Posiedzenie Eurogrupy 6 listopada 2017 r.

Podczas [posiedzenia](#) Eurogrupy 6 listopada 2017 r. ministrowie zostali poinformowani o przebiegu rozmów między przedstawicielami instytucji międzynarodowych – KE, Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Europejskiego Mechanizmu Stabilności i EBC – a rządem greckim. Rozmowy dotyczyły trzeciej weryfikacji programu dostosowań makroekonomicznych w Grecji. Dyskusja na ten temat będzie kontynuowana na kolejnym posiedzeniu Eurogrupy. Podsumowanie pierwszej i drugiej weryfikacji programu dostosowawczego znalazło się w [raporcie](#) opublikowanym 13 listopada br. przez KE.

Członkowie Eurogrupy dyskutowali także o funkcjonowaniu unii bankowej. Ministrowie zostali poinformowani m.in. o głównych działaniach prowadzonych w ostatnich miesiącach przez jednolity mechanizm nadzorczy (*Single Supervisory Mechanism, SSM*) oraz Jednolitą Radę ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (*Single Resolution Board, SRB*). Przewodnicząca Rady ds. Nadzoru, Danièle Nouy poinformowała Eurogrupę o pracach nadzorczych SSM w ostatnich miesiącach oraz zwróciła uwagę na niedawne *addendum* do przedstawionych w marcu br. wytycznych EBC dla banków w sprawie NPLs, ewentualnych zagrożeń związanych z brexitem i innych kluczowych działań, takich jak nadzorcze testy warunków skrajnych. Z kolei przewodnicząca SRB Elke König poinformowała ministrów m.in. o postępach we wnoszeniu przez banki składek na rzecz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz o pracach nad wdrożeniem minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowanych. Podczas spotkania Eurogrupy w rozszerzonym składzie KE przedstawiła natomiast najważniejsze kwestie poruszone w opublikowanym w ubiegłym miesiącu komunikacie w sprawie dokończenia unii bankowej¹⁰. Ministrowie wymienili także poglądy na temat przyszłości zarządzania budżetami w państwach strefy euro, w tym na temat zagadnień związanych z przepisami budżetowymi. Omówili też pomysły dotyczące możliwych nowych instrumentów polityki budżetowej w strefie euro obejmujących funkcję stabilizacyjną.

¹⁰ Więcej na temat *Komunikatu w sprawie dokończenia unii bankowej* w październikowym numerze „Przeglądu Spraw Europejskich”.

4. Rada Europejska

4.1. Szczyt społeczny na rzecz sprawiedliwego zatrudnienia i wzrostu gospodarczego w dniu 17 listopada 2017 r.

[Szczyt społeczny](#) na rzecz sprawiedliwego zatrudnienia i wzrostu gospodarczego odbył się 17 listopada br. w Göteborgu w Szwecji. Jego współgospodarzami byli przewodniczący KE Jean-Claude Juncker i premier Szwecji Stefan Löfven. Był to pierwszy europejski szczyt społeczny od 20 lat. Wzięli w nim udział szefowie państw i rządów UE, przewodniczący instytucji UE oraz partnerzy społeczni i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego.

Podczas szczytu dyskutowano o sposobach usprawnienia rynków pracy, wprowadzania wysoko-wydajnych i stabilnych systemów zabezpieczenia społecznego oraz dialogu społecznego.

Podczas szczytu społecznego PE Rada i KE wspólnie upowszechniły [dokument](#) dotyczący budowy europejskiego filaru praw socjalnych. Po raz pierwszy inicjatywę tę przedstawił przewodniczący KE J.-C. Juncker w orędziu o stanie Unii w 2015 r., a KE zaprezentowała ją w kwietniu 2017 r. W dokumencie zawarto wspólne zobowiązanie przywódców UE do popierania oraz respektowania 20 zasad i praw składających się na ten filar.

5. Europejski Bank Centralny

5.1. Publikacja skonsolidowanych danych bankowych za drugi kwartał 2017 r.

EBC [opublikował](#) 15 listopada 2017 r. skonsolidowane [dane](#) bankowe (*Consolidated Banking Data, CBD*) dotyczące zmian w sektorze bankowym, które zaobserwowano w drugim kwartale br. Najnowsze CBD odnoszą się do 337 grup bankowych oraz 3069 instytucji kredytowych (w tym oddziałów i filii podmiotów zagranicznych), co odzwierciedla niemal 100% bilansu sektora bankowego UE. Dane zawierają wiele wskaźników opisujących rentowność i efektywność, bilans, obciążenie aktywów, płynność, zmiany w zakresie NPLs, adekwatność kapitałową i wypłacalność. Zgodnie z opublikowanymi danymi liczba instytucji kredytowych działających na terenie UE w drugim kwartale tego roku spadła w stosunku do pierwszego kwartału (3153 w marcu br., 3124 na koniec czerwca br.). Całkowita wartość aktywów zarządzanych przez te instytucje zmniejszyła się w badanym okresie o 2,2% (z 33,97 bln euro do 33,21 bln euro). Razem z publikacją danych zamieszczono również korekty danych publikowanych wcześniej opublikowanych danych.

5.2. Konsultacje w sprawie nowej niezabezpieczonej stopy procentowej

W związku z zapowiedzianymi we wrześniu br. pracami nad nową, niezabezpieczoną stopą procentową typu *overnight* EBC [ogłosił](#) 28 listopada br. konsultacje w tej sprawie. Nowy instrument ma uzupełniać funkcjonujące obecnie benchmarki przygotowywane przez sektor prywatny oraz służyć jako stopa referencyjna na wypadek braku kwotowań benchmarku prywatnego. Stopa ma być wyznaczana na podstawie danych dostępnych już dla Eurosystemu. Uczestnicy rynku i wszystkie zainteresowane strony są proszone o przesyłanie [komentarzy](#) na temat głównych cech nowej stopy oraz terminów jej publikacji do 12 stycznia 2018 r. Pierwsze informacje techniczne zostaną upublicznione w 2018 r., a cały projekt ma zostać sfinalizowany przed 2020 r. EBC planuje również kolejne konsultacje na dalszym etapie prac.

5.3. Opinie EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach konsultowania projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC opublikował w listopadzie następujące [opinie](#):

- do zmian w unijnych ramach wymogów kapitałowych instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CON/2017/46),
- do zmian w unijnych ramach zarządzania kryzysowego (CON/2017/47),
- do polskiej ustawy w sprawie wsparcia kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej oraz wsparcia dobrowolnej restrukturyzacji kredytów mieszkaniowych denominowanych lub indeksowanych do walut obcych (CON/2017/48),

- do irlandzkiej ustawy w sprawie wynagrodzeń i emerytur (CON/2017/49),
- do bułgarskiej ustawy w sprawie transakcji z podmiotami powiązаными (CON/2017/50),
- do bułgarskiej ustawy w sprawie zmian zasad podejmowania decyzji przez Българска народна банка (Narodowy Bank Bułgarski) (CON/2017/51),
- do bułgarskiej ustawy w sprawie wskaźników referencyjnych w instrumentach i kontraktach finansowych (CON/2017/52).

5.4. Przebieg programu skupu aktywów

W związku z wdrożonymi programami Eurosystem dokonał [skupu aktywów](#) o wartości (według stanu na 17 listopada br.):

- 126 327 mln euro – w ramach programu skupu aktywów sektora przedsiębiorstw (CSPP),
- 1 829 515 mln euro – w ramach skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny (PSPP),
- 24 953 mln euro – w ramach programu skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami (ABSPP),
- 237 768 mln euro – w ramach trzeciego programu skupu obligacji zabezpieczonych (CBPP3).

6. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

6.1. Rekomendacja w sprawie grupowych planów naprawy

W opublikowanej 1 listopada 2017 r. [rekomendacji](#) w sprawie grupowych planów naprawy EBA określił stopień szczegółowości informacji o podmiotach wchodzących w skład grup kapitałowych, które powinny być uwzględniane w procesie sporządzania grupowych planów naprawy. Celem rekomendacji jest poprawa jakości i wiarygodności tych planów oraz usprawnienie ich przeglądów i ocen przez właściwe organy nadzoru. Rekomendacja została wydana na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 16 rozporządzenia ustanawiającego EBA i opiera się na doświadczeniach Urzędu zdobytych w ramach przeglądów grupowych planów naprawy, a także konsultacji prowadzonych w ramach kolegiów organów nadzoru.

EBA zaleca, aby zakres danych o podmiotach zależnych grup kapitałowych ujawnianych w grupowych planach naprawy był proporcjonalny do znaczenia poszczególnych instytucji. W tym celu podmioty te powinny być przyporządkowane do jednej z następujących kategorii:

- instytucje o istotnym znaczeniu dla grupy,
- instytucje o istotnym znaczeniu dla gospodarki (w tym systemu finansowego) jednego lub kilku państw członkowskich,
- pozostałe instytucje.

Zależnie od przynależności danego podmiotu do jednej z wyżej wymienionych kategorii różnicowane są wymagania informacyjne. Dotyczą one takich obszarów, jak zasady zarządzania, procedury decyzyjne, wskaźniki finansowe oraz możliwe scenariusze postępowania wobec danej instytucji w razie wystąpienia sytuacji kryzysowej. Rekomendacja zacznie obowiązywać 1 stycznia 2018 r.

6.2. Wytyczne w sprawie współpracy w ramach nadzoru nad istotnymi oddziałami banków

EBA opublikował 1 listopada br. [wytyczne](#) dotyczące sposobu sprawowania nadzoru nad oddziałami banków zagranicznych o znaczeniu systemowym, których instytucja dominująca ma siedzibę w kraju UE. Wytyczne odnoszą się w szczególności do nadzoru nad oddziałami „istotnymi”. Pojęciem oddziałów „istotnych” EBA określa te oddziały, które są ważne z perspektywy grupy/instytucji dominującej lub są systemowo istotne dla kraju goszczącego. Zgodnie z wytycznymi identyfikacja oddziałów „istotnych” powinna być przeprowadzana wspólnie przez organy nadzoru kraju macierzystego i goszczącego. Celem wytycznych jest usprawnienie transgranicznej koordynacji działań między organami nadzoru w ramach kolegiów nadzorczych w związku ze wzrostem

zainteresowania tworzeniem przez banki oddziałów w UE. Wytyczne zawierają zasady współpracy nadzorczej m.in. w zakresie wymiany informacji nadzorczych, sposobu planowania i przeprowadzania czynności nadzorczych oraz inspekcji, stosowania działań zapobiegawczych, oceny planów naprawy oraz podziału zadań między organami nadzoru. Wytyczne EBA będą obowiązywać od 1 stycznia 2018 r.

6.3. Raport dotyczący oceny zgodności praktyk krajowych z wytycznymi EBA w sprawie identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym

W opublikowanym 15 listopada br. [raporcie](#) EBA przedstawił wyniki oceny zgodności krajowych praktyk dotyczących identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym (*other systemically important institutions*, O-SII) z wytycznymi EBA¹¹. W dokumencie stwierdzono, że większość krajowych organów respektuje wskazania EBA, jednak w niektórych państwach stosowane praktyki odbiegają od wytycznych, co może utrudniać harmonizację nadzoru w ramach jednolitego rynku. W związku z tym EBA rekomenduje jak najszybsze skorygowanie tych odchyleń. Raport zawiera również zestawienie praktyk związanych z identyfikacją O-SII, które zostały ocenione przez EBA jako odpowiednie. Ponadto w dokumencie wskazano na potrzebę zwiększenia szczegółowości (harmonizacji) niektórych informacji notyfikowanych oraz ujawnianych przez organy krajowe.

6.4. Metodyka testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE

EBA opublikował 17 listopada br. [metodykę](#) testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE, które mają zostać przeprowadzone w 2018 r. Celem testów jest ocena odporności europejskich banków na niekorzystne warunki rynkowe. Metodyka określa zasady oceny wpływu podstawowych rodzajów ryzyka na sytuację poszczególnych instytucji. Analizowane będzie w szczególności ryzyko: kredytowe, rynkowe, kredytowe kontrahenta oraz operacyjne.

W opublikowanej przez EBA metodyce zaplanowanych na 2018 r. testów warunków skrajnych sektora bankowego w UE określono, w jaki sposób powinien być analizowany wpływ podstawowych rodzajów ryzyka na sytuację badanych banków. Testy rozpoczną się w styczniu 2018 r., a ich wyniki powinny zostać opublikowane do 2 listopada 2018 r.

Przyszłoroczne badanie, podobnie jak wcześniejsze, będzie przeprowadzone przy założeniu tzw. bilansu statycznego. Po raz pierwszy zostaną uwzględnione wymogi IFRS 9. Badaniem ma zostać objętych 49 grup bankowych na najwyższym poziomie konsolidacji¹², których łączne aktywa stanowią 70% aktywów sektora bankowego w UE. Z polskich banków w testach wezmą udział Bank

¹¹ Więcej na temat wytycznych EBA w „Przeglądzie Spraw Europejskich” z grudnia 2014 r.

¹² Końcowa lista banków, które zostaną objęte badaniem może ulec zmianie w przypadku fuzji lub sprzedaży podmiotów.

Pekao SA oraz PKO BP. Badanie rozpocznie się w styczniu 2018 r., a jego wyniki mają zostać opublikowane do 2 listopada 2018 r.

6.5. Raport w sprawie czynników ryzyka w sektorze bankowym UE

EBA opublikował 24 listopada br. dziesiątą edycję [raportu](#) przedstawiającego czynniki ryzyka dla sektora bankowego w UE. Analizy przeprowadzono na podstawie danych nadzorczych 186 banków z 29 państw europejskiego obszaru gospodarczego (EOG). Objęto nimi ok. 85% aktywów sektora bankowego UE.

W raporcie wskazano, że wzmocniła się odporność sektora bankowego w UE, głównie wskutek wzrostu adekwatności kapitałowej, a w mniejszym stopniu w wyniku poprawy rentowności i jakości aktywów. Jednocześnie w dalszym ciągu zagrożeniem jest wysoki poziom NPLs oraz niska efektywność kosztowa modeli biznesowych banków. Jako inne, nadal występujące źródła zagrożeń wskazano: ryzyko geopolityczne, nadmierne zadłużenie sektora niefinansowego oraz niepewność dotyczącą normalizacji polityki pieniężnej i negocjacji ws. brexitu.

W okresie od czerwca 2016 r. do lipca 2017 r. wartość aktywów sektora bankowego UE spadła o 6,3%, ale w ocenie EBA można oczekiwać spowolnienia tej tendencji oraz wzrostu podaży kredytu dla sektora niefinansowego. Średni poziom wskaźnika NPLs obniżył się z 5,4% do 4,5%, jednak w jednej trzeciej krajów UE wciąż wynosi powyżej 10%. Mała zmienność na rynkach finansowych oraz akomodacyjna polityka pieniężna sprzyjały stabilizacji rynkowych źródeł finansowania banków. Mimo utrzymujących się niskich stóp procentowych wzrósł udział depozytów w finansowaniu banków. Niewielka poprawa wypłacalności była głównie skutkiem obniżenia ekspozycji na ryzyko kredytowe, wynikającego z poprawy jakości aktywów. Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 wyniósł 14,3% w czerwcu 2017 r., a współczynnik wypłacalności – 18,6%. Średni wskaźnik zwrotu z kapitału własnego osiągnął 7%, co jest najwyższym wynikiem od 2014 r. Poziom wskaźnika jest jednak bardzo zróżnicowany w poszczególnych krajach. Wzrost rentowności był efektem spadku wysokości odpisów oraz poprawy wyniku z tytułu prowizji i działalności handlowej. Pomimo poprawy rentowności sektora bankowego wciąż utrzymuje się poniżej kosztu pozyskania kapitału.

W otoczeniu sektora bankowego zaobserwowano rosnącą konkurencję ze strony firm z branży FinTech, których działalność stanowi wyzwanie dla aktualnego modelu biznesowego i rentowności banków. EBA zwrócił uwagę na coraz większą skalę zagrożeń wynikających z cyberprzestępczości i zagrożeń dla bezpieczeństwa danych (co wiąże się z outsourcingiem usług informatycznych w bankach) oraz na ryzyko operacyjne związane ze skutkami nieprawidłowego prowadzenia działalności.

Wraz z raportem EBA opublikował również [dane](#) na temat kondycji europejskich banków, przygotowane w ramach tzw. ćwiczenia ujawniającego (*transparency exercise*). Tabele zawierają szczegółowe informacje na temat pozycji kapitałowych, ekspozycji na ryzyko oraz jakości aktywów 132 banków z 25 państw EOG. Dane są przedstawione na najwyższym poziomie konsolidacji i dotyczą sytuacji na 31 grudnia 2016 r. oraz 30 czerwca 2017 r.

7. Inne

7.1. Przebieg negocjacji pomiędzy UE a Wielką Brytanią dotyczących brexitu

W dniu 7 listopada rząd brytyjski opublikował [notę techniczną](#) dotyczącą praw obywateli i procedur administracyjnych w Wielkiej Brytanii związanych z przyznawaniem obywatelom UE 27 i członkom ich rodzin uprawnień do przebywania w Wielkiej Brytanii po brexicie.

W dniach 9–10 listopada br. odbyła się szósta runda negocjacji pomiędzy Wielką Brytanią a UE. Kontynuowano dyskusję dotyczącą ochrony współpracy pomiędzy Irlandią a Irlandią Północną. Dyskutowano także m.in. o propozycjach Wielkiej Brytanii w sprawie stworzenia systemu administracyjnego służącego do określania statusu rezydentów z UE 27 po brexicie. Nierozstrzygnięte pozostały jednak kwestie możliwości eksportu świadczeń fiskalnych, praw członków rodzin imigrantów z UE 27 w Wielkiej Brytanii (i imigrantów z Wielkiej Brytanii w UE 27), którzy mieliby dołączyć do nich po dacie granicznej (*cut-off date*¹³), oraz roli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w gwarantowaniu spójnej interpretacji prawa w UE i Wielkiej Brytanii. W odniesieniu do rozliczenia finansowego także nie odnotowano postępu, gdyż Wielka Brytania nadal nie doprecyzowała, z których zobowiązań finansowych wobec UE zamierza się wywiązać.

¹³ Wielka Brytania proponuje, aby datę graniczną wyznaczyć na moment między uruchomieniem art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej (29 marca 2017 r.) a datą wyjścia Wielkiej Brytanii z UE (prawdopodobnie 29 marca 2019 r.). UE stoi natomiast na stanowisku, że datą graniczną powinna być data wyjścia Wielkiej Brytanii z UE.

Zapowiedzi wydarzeń w grudniu 2017 r.

Data	Wydarzenie
5 grudnia	posiedzenie Rady Ecofin
6 grudnia	posiedzenie Rady Prezesów EBC bez decyzji w sprawie polityki pieniężnej
7 grudnia	posiedzenie Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB)
11 grudnia	posiedzenie Rady Organów Nadzoru EBA
11–14 grudnia	sesja plenarna Parlamentu Europejskiego
14 grudnia	posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)
14 grudnia	posiedzenie Rady Prezesów EBC z decyzją w sprawie polityki pieniężnej
14–15 grudnia	posiedzenie Rady Europejskiej

Wykaz skrótów

ABSPP	<i>asset-backed securities purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami
AGS	<i>Annual Growth Survey</i> , Roczna analiza wzrostu gospodarczego
AMR	<i>Alert Mechanism Report</i> , Raport mechanizmu ostrzegawczego
BRRD	<i>Bank Recovery and Resolution Directive</i> , dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012
CBD	<i>Consolidated Banking Data</i> , skonsolidowane dane bankowe
CBPP3	<i>covered bond purchase programme 3</i> , trzeci program Europejskiego Banku Centralnego skupu obligacji zabezpieczonych
CSPP	<i>corporate sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu aktywów sektora przedsiębiorstw
EBA	European Banking Authority, Europejski Urząd Nadzoru Bankowego
EBC	Europejski Bank Centralny
Ecofin	Economic and Financial Affairs Council, Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych
EMA	European Medicines Agency, Europejska Agencja Leków

EOG	europejski obszar gospodarczy
ESMA	European Securities and Markets Authority, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych
ESRB	European Systemic Risk Board, Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego
FinTech	<i>financial technology</i> , innowacje finansowe wykorzystujące nowoczesne technologie
GAC	General Affairs Council, Rada Unii Europejskiej do Spraw Ogólnych
IDR	<i>in-depth review</i> , szczegółowa analiza sytuacji ekonomicznej przeprowadzana przez Komisję Europejską w państwach wytypowanych w <i>Raporcie mechanizmu ostrzegawczego</i>
IFRS 9	<i>International Financial Reporting Standard</i> , Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej
KE	Komisja Europejska
MIP	<i>macroeconomic imbalance procedure</i> , procedura nierównowag makroekonomicznych
NPLs	<i>non-performing loans</i> , kredyty zagrożone
O-SII	<i>other systemically important institutions</i> , inne instytucje o znaczeniu systemowym
PE	Parlament Europejski
PKB	produkt krajowy brutto
PSD2	<i>Payment Services Directive</i> , druga unijna dyrektywa w sprawie usług płatniczych
PSPP	<i>public sector purchase programme</i> , program Europejskiego Banku Centralnego skupu papierów wartościowych wyemitowanych przez sektor publiczny

Rada	Rada Unii Europejskiej
SRB	Single Resolution Board, Jednolita Rada do spraw Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji
SRF	<i>Single Resolution Fund</i> , jednolity fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji
SSM	<i>Single Supervisory Mechanism</i> , jednolity mechanizm nadzorczy
TLAC	<i>total loss absorbing capacity</i> , wymóg w zakresie zdolności do całkowitej absorpcji strat
UE	Unia Europejska
UGW	unia gospodarcza i walutowa
USA	United States of America, Stany Zjednoczone Ameryki

Autorzy i źródła

Autorzy

Komisja Europejska – Magdalena Gąsior, Małgorzata Potocka, Małgorzata Szcześ,
Aleksandra Wesołowska

Rada Unii Europejskiej – Małgorzata Potocka, Maria Majkowska, Małgorzata Siemaszko,
Aleksandra Wesołowska, Honorata Wyganowska

Eurogrupa – Maria Majkowska

Rada Europejska – Angelika Puchalska

Europejski Bank Centralny – Aleksandra Wesołowska, Honorata Wyganowska

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – Martyna Migąła, Justyna Pycka, Paweł Smaga

Inne – Małgorzata Potocka

Zapowiedzi wydarzeń w grudniu 2017 r. – Magdalena Gąsior, Martyna Migąła

Redakcja

Magdalena Gąsior, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady UE, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz serwisu internetowego www.euractiv.com.

www.nbp.pl

